

gent:

Gezondheidsgidsen Stad Gent

2025

Inhoud

- Kadering
- Doelstelling
- Definitie
- Taken
- Wie zijn de gezondheidsgidsen?
- Professionele CHW
- Praktische werking
- Veelgestelde vragen

**Mensen helpen is een
passie,
we doen het vanuit ons
hart!**

Kadering

Gezondheidsgidsen

Beginnen bij het begin

Een zaadje werd geplant

Gentse gezondheidsraad
(2016-2017)

Bevraging (2018-2019) bij
verenigingen waar armen het woord
nemen

Project **gezondheidsgidsen**
Vertaalslag methodiek 'Community
Health Workers'
Gent = pionier!

Er is nood aan warme begeleiding, een
brugfunctie vertrekkend vanuit de
leefwereld van kwetsbare mensen.

Doelstelling

Gezondheidsgidsen

Doelstellingen

Wat willen we bereiken?

Er zijn 4 algemene doelstellingen waaraan we werken.

Definitie

Gezondheidsgidsen

Het begrip Community Health Worker

Internationale definitie:

"CHWs are lay members of communities who serve as volunteer (or for pay) in association with the local health care system in both urban and rural environments and usually share ethnicity, language, social economic status, and life experiences with the community members served".

Het begrip Gezondheidsgids

Gentse definitie:

De gezondheidsgidsen zijn (opgeleide) vrijwilligers die een brug leggen tussen kwetsbare groepen en de gezondheids- en welzijnszorg.

Daarnaast versterken ze van gezondheidsvaardigheden van mensen.

Dit doen ze vanuit de eigen achtergrond, ervaring en de vertrouwensband.

Taken

Gezondheidsgidsen

1. Toeleiding en begeleiding

- Helpen zoeken naar een tandarts, huisarts,...
- Uitleg geven over
 - het bestaan en de werking van een wijkgezondheidscentrum
 - het belang van in regel te zijn bij de mutualiteit
 - het belang van jaarlijks naar de tandarts te gaan
 - de toepassing van de derdebetalersregeling
 - het mogelijke recht op een verhoogde tegemoetkoming
 - ...

1. Toeleiding en begeleiding

Zorg en welzijn

- Ziekenhuis
- Wijkgezondheidscentrum
- Dokterspraktijk
- Tandarts
- Psycholoog
- Ziekenfonds
- Kind en Gezin
- OCMW
- ...

Laagdrempelig leefstijlaanbod

- Het individueel preventieaanbod
 - diëtist, tabakoloog, beweegcoach, mondhygiënist en eerstelijnspsycholoog
- Het groepsgericht preventieaanbod
 - bewegen, stoppen met roken, gezonde voeding of mentale veerkracht

2. Ondersteuning bieden

- Mensen herinneren (extra sms of telefoontje), afspraken maken en opvolgen, overzicht behouden.
- Helpen om een formulier in te vullen, de medische kaart aan te vragen,...
- Samen het openbaar vervoer nemen en de weg tonen.
- Het helpen begrijpen van informatie.
- Mensen gerust stellen en angst overwinnen (een duwtje in de rug)
- Een huisbezoek brengen voor een eerste kennismaking of om een vertrouwensband op te bouwen.

3. Promoten gezondheidsgedrag

- De gezondheidsgids verbetert de gezondheidsvaardigheden van mensen en zo maak je hen sterker en weerbaarder.
- Voorbeelden:
 - Door samen naar afspraken te gaan, voelen de mensen zich meer op hun gemak, ze durven meer vragen en spreken.
 - Ze gebruiken duidelijke en eenvoudige communicatie.
 - Ze gebruiken de terugvraagmethode: aftoetsen of de persoon begrepen heeft wat er gezegd is.
 - Ze volgen op wat er dient te gebeuren met de informatie.
- Vanuit de vertrouwensband, kunnen ook andere gezondheidsthema's bespreekbaar worden.
 - Bijvoorbeeld psychische kwetsbaarheid, dementie, mondzorg, voeding, beweging, rookgedrag, alcohol- en druggebruik.
- Dit vraagt wel specifieke vaardigheden en kennis en is niet voor iedere gezondheidsgids weggelegd.

3. Promoten van gezondheidsgedrag

- Wie gezondheidsvaardig is, kan weloverwogen beslissingen nemen over gezondheid in het dagelijkse leven, neemt de gezondheid in eigen handen of kan anderen hierin ondersteunen.
- De persoon zal makkelijker gezondheidsinformatie opzoeken, deze begrijpen en werkelijk gebruiken.

4. Eenzaamheid

Gezondheidsgidsen kunnen mensen ondersteunen die eenzaam zijn:

- Luisteren naar mensen
- Hun verhaal laten vertellen
- Aanwezig zijn
 - Telefonische contacten
 - Fysieke contacten (huisbezoek/wandeling)
- 8 tot 10 contacten verspreid over 2 tot 4 maanden
- Doorverwijzen naar bestaande initiatieven

5. Signaalfunctie

- De gezondheidsgidsen hebben een signaalfunctie.
- Signalen worden gebundeld:
 - op basis van verhalen en frustraties die ze opvangen van cliënten en patiënten.
 - op basis van eigen ervaringen tijdens de begeleidingen.
- Voorbeelden:
 - Lange wachtlijsten
 - Racisme
 - Discriminatie
 - Rolstoeltoegankelijkheid
 - ...

6. Detachering

- De gezondheidsgids kan 1 of meerdere halve dagen aanwezig zijn in de werking/wachtzaal van een organisatie
- Hoe?
 - Proactief aan de slag te gaan: bezoekers leren kennen, luisteren en vragen beantwoorden.
 - De hulpverleners stellen een agenda op voor de gezondheidsgids.
- Voorbeelden:
 - WGC Rabot
 - Watersportbaan: Zitdag Da is't!

Welke taken nemen we NIET op?

- Tolken
- Personenvervoer
- Helpen bij scabiësbehandelingen
- Helpen in de zoektocht naar een woonst
- Oppas voor kinderen/zieken
- Gezelschap bij ouderen
- Boodschappen doen
- Geld voorschieten

Aandachtspunten

- De gezondheidsgids is **AANWEZIG** en luistert naar de vraag/noden van de persoon, zonder dit al te veel zelf voor hen in te vullen.
- De gezondheidsgids neemt **GEEN** taken over van een maatschappelijk werker of gezondheidsmedewerker. Ze werken **aanvullend** en **ondersteunend**.
- Op voorhand moet het **toestemmingsformulier** ondertekend worden.

Wie zijn de gezondheidsgidsen?

Gezondheidsgidsen

Wie zijn de gezondheidsgidsen?

- Vrijwilligers, geen professionals!
- Diverse profielen:
 - gepensioneerden, ervaringsdeskundigen, loondienst, uitkering,...
 - verschillende culturele achtergronden
- Vanuit hun achtergrond of ervaring hebben ze meer voeling met de problemen van mensen in de doelgroep.

Beschikbare talen

- Arabisch
- **Bulgaars**
- Dari/Pasthu/Urdu
- Duits
- Engels
- Farsi
- Frans
- Nederlands
- Oekraïens
- Pools
- Roemeens
- Russisch
- Slovaaks
- Spaans
- Tsjechisch
- **Turks**

Wie is wie? Enkele gezondheidsgidsen

Gezondheidsgids Anja

Gezondheidsgids Erika

Gezondheidsgids Johan

Wie is wie? Enkele gezondheidsgidsen

Gezondheidsgids Diane

Gezondheidsgids Muna

Gezondheidsgids Liliane

Wie is wie? Enkele gezondheidsgidsen

Gezondheidsgids Patrick

Gezondheidsgids Yuliya

Gezondheidsgids Chantal

Hoe vinden we gezondheidsgidsen?

- Vrijwilligersvacature
- Netwerken
- Projecten
- Samenwerkingsverbanden
- Mond aan mond
- ...

=> Je kan zelf ook mensen toeleiden!

Ondersteuning gezondheidsgidsen

Professionele Community Health Workers

Federaal pilootproject Community Health Workers

- Minister Vandenbroucke startte een intermutualistisch pilootproject op, gebaseerd op Gents project
- Sinds juni 2021: 6 CHW'ers in Gent (tem december 2025)
 - 3 gezondheidsgidsen stroomden door
- Afstemming tussen beide projecten door regelmatig overleg en doorverwijzing

Gezondheidsgidsen

- Gents project
- 25 vrijwilligers
- voornamelijk op aanvraag vanuit organisaties waar patiënten of cliënten gekend zijn, detachering is mogelijk

- Federaal project
- 6 professionelen
- proactief én outreachend aan de slag vanuit bepaalde wijken, organisaties en projecten

Community Health Workers

Praktische werking

Gezondheidsgidsen

Filmpje – Gezondheidsgids Yuliya

Hoe doe je een aanvraag?

- Webpagina: www.eerstelijnszone.be/gezondheidsgidsen
- Klik op 'Doe hier je aanvraag' en je komt op volgende pagina:

Opgelet: de cliënt/patiënt moet een **toestemmingsformulier** ondertekenen!

De opvolging

- De coördinator bekijkt de aanmelding en zoekt een geschikte gezondheidsgids:
 - Taalmatch
 - Beschikbaarheden
 - Woonplaats
- Het dossier wordt op naam van de gezondheidsgids gezet waar hij alle informatie kan terugvinden.
- De aanvrager ontvangt een mail mét gezondheidsgids in cc ter bevestiging.

De opvolging

- De gezondheidsgids neemt contact op met de persoon
 - Telefonisch
 - Huisbezoek
 - Kennismakingsgesprek met hulpverlener en cliënt/patiënt
- De gezondheidsgids voert de opdracht uit
- De gezondheidsgids koppelt eventueel terug en maakt een evaluatie in het registratiesysteem
- Daarna volgt dezelfde gezondheidsgids de cliënt/patiënt verder op tot er geen hulpvraag meer is.

Veelgestelde vragen

Gezondheidsgidsen

Wanneer vraag je een gezondheidsgids aan?

- Liefst zo vroeg mogelijk zodat er voldoende tijd is om een geschikte gezondheidsgids te vinden.
- Gemiddeld duurt het 3 tot 5 werkdagen.
- Wij doen ons best om op zoveel mogelijk aanmeldingen een antwoord te bieden maar kunnen nooit met 100% zekerheid garanderen dat er een match gevonden wordt.
 - Taal: Bulgaars, Turks,...

Waar zijn de gezondheidsgidsen actief?

- Gents grondgebied
- Niet gebonden aan bepaalde wijken
- In uitzonderlijke gevallen kan een Gentenaar begeleid worden naar een instantie buiten Gent (bv psychiatrische instellingen, gespecialiseerde arts, ...)

Kan een gezondheidsgids iemand vervoeren?

- Neen!
- Ze zijn hiervoor niet verzekerd.
- Begeleidingen verlopen via het openbaar vervoer, vrijwilligersvervoer en/of taxi(chèques).

Kan een gezondheidsgids tolken?

- Nee
- Ze zijn geen beëdigde tolken en kunnen dus niet puur als tolk worden ingezet.
- Ze mogen wel informeel tolken om de cliënt/patiënt wegwijs te maken.

Toekomst?

- Ondertussen bestaat de werking meer dan 5 jaar!
- Meenemen in de nieuwe legislatuur.

Nog vragen?

- Neem een kijkje op de webpagina met de veelgestelde vragen:
www.eerstelijnszone.be/gezondheidsgidsen
- Stuur gerust een mail naar gezondheidsgidsen@stad.gent

Meer informatie?

Dienst Regie Gezondheid en Zorg, Stad Gent

gezondheidsgidsen@stad.gent

www.eerstelijnszone.be/gezondheidsgidsen